ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ มลภาวะจากการผลิตไม้ตะเกียบที่มีต่อสิ่งแวดล้อมของชุมชน บ้านแม่จาง ตำบลนาสัก อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง

ผู้เขียน นางสาวสุชาดา ชุมภูสืบ

ปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม)

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา วัฒนภิญโญ

บทคัดย่อ

การศึกษามลภาวะจากการผลิตไม้ตะเกียบที่มีต่อสิ่งแวดล้อมของชุมชน บ้านแม่จาง ตำบลนาสัก อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพและสถานการณ์การผลิตไม้ตะเกียบและการจัดการสิ่งแวดล้อม 2) เพื่อศึกษามลภาวะที่เกิดขึ้นจากกระบวนการผลิตไม้ตะเกียบ และ 3) เพื่อศึกษาแนวทางและวิธีการแก้ปัญหามลภาวะของชุมชนบ้านแม่จาง ตำบลนาสัก อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรผู้ให้ข้อมูลหลัก 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) ตัวแทนแรงงานที่ทำงานอยู่ในโรงงานไม้ตะเกียบ 2) กลุ่มผู้ประกอบการ ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่จาง สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลนาสัก และ 3) กลุ่มประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากกระบวนการผลิตไม้ตะเกียบในเขตพื้นที่หมู่บ้านแม่จาง จำนวน 121 ครัวเรือน นำมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติในการวิจัยได้แก่ การแจกแจงความถี่ กาหาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาสามารถสรุปได้ดังนี้

มลภาวะเป็นพิษจากกระบวนการผลิตไม้ตะเกียบส่งผลกระทบต่อชุมชนในระดับน้อยที่สุด เกิดจากของเสีย ขยะและสิ่งปฏิกูลจากโรงงานส่งกลิ่นรบกวนคนในชุมชน โรงงานมีการทิ้งขยะหรือเศษไม้ไผ่ที่เหลือลงสู่แหล่งน้ำ เสียงรบกวนจากเครื่องจักรที่ตอกไม้ ควันหรือละอองฝุ่นจากการเผากำมะถันที่ใช้อบไม้ตะเกียบส่งกลิ่นเหม็นและฟุ้งกระจายในอากาศ ซึ่งมลภาวะดังกล่าวส่งผลกระทบต่อชุมชนเพียงในระดับน้อยที่สุด ได้แก่ ผลกระทบต่อสุขภาพ ผลกระทบต่อสังคม และผลกระทบต่อเศรษฐกิจ อีกทั้งในการจัดตั้งโรงงานผลิตไม้ตะเกียบในชุมชน โรงงานไม่เคยมีการทำการประเมินผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม ไม่มีการสำรวจความคิดเห็นของคนในชุมชน รวมถึง

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

โรงงานไม่มีการประสานงานร่วมกับหน่วยงานภาครัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก่อนที่จะมีการจัดตั้งโรงงาน

แนวทางและวิธีการจัดการสิ่งแวดล้อมจากกระบวนผลิตไม้ตะเกียบในชุมชนโดยหน่วยงานภาครัฐ โรงงาน และโดยประชาชนยังอยู่ในระดับน้อยที่สุดทุกด้าน ได้แก่ ไม่มีมาตรการควบคุมกระบวนการผลิตไม้ตะเกียบของโรงงานไม่ให้ส่งผลกระทบต่อชุมชนในด้านสิ่งแวดล้อม สุขภาพของคนในชุมชน ด้านสังคมและเศรษฐกิจ ไม่มีการสอบถามความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานของโรงงาน ไม่มีการประชาสัมพันธ์ แจ้งข้อมูลข่าวสารการก่อตั้งโรงงาน รวมถึงยังไม่มีการจัดประชุมร่วมกันระหว่างโรงงาน ประชาชน และหน่วยงานท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องในการสร้างความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงงานและการวางแผนการป้องกันผลกระทบที่จะเกิดจากการดำเนินงานของโรงงานร่วมกับชุมชนและหน่วยงานท้องถิ่น ซึ่งที่ผ่านมาแนวทางและวิธีการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมและผลกระทบจากกระบวนการผลิตไม้ตะเกียบของโรงงานยังไม่เป็นที่พึงพอใจของชุมชนที่อยู่ใกล้เคียงที่ได้รับผลกระทบ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

Independent Study Title Pollution from Wooden Chopstick Production on the Environment and Ban Maejang Community, Na Sak Sub-district, Mae Moh District, Lampang Province

Author Miss Suchada Chompoosaub

Degree Master of Arts (Man and Environment Management)

Independent Study Advisor Asst. Prof. Dr. Ajchara Wattapinyo

ABSTRACT

The study of pollution from wood chopstick production on the environment and Ban Mae Jang Community, Na Sak Sub-district, Mae Moh District, Lampang Province aims to firstly study the condition and situation of wood chopstick production and environmental management. Secondly is to study pollution from wood chopstick production process. Finally is to study methods and solutions of Ban Mae Jang Community, Na Sak Sub-district, Mae Moh District, Lampang Province by collecting data from 3 main group of population as follows; 1) the selected workers from wood chopstick factory 2) entrepreneur, village chief, members of Mae Jang Subdistrict Administration Organization, members of Na Sak Subdistrict Administration Organization and 3) group of people from 121 households who were affected from wood chopstick production process in Mae Jang village area. To analyze the data, the following research statistics were applied; frequency distribution, percentage, mean and standard deviation. The result of the study is as follows;

Pollution from wood chopstick production process effects on the environment at the low level were from factory waste, garbage and sewage's smell bothering people in community, factory dumping garbage and remaining parts of bamboo into the river, noise from hammering machine, smoke or dust from burning sulphur used to heat wood chopstick cause the bad smell and spread into the atmosphere. All mentioned pollution have impacted community at the low level are such as effect on health, effect on society and effect on economy. Furthermore,

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

since there was the wood chopstick production factory establishment in the community, evaluation on the environmental impact has never been carried out. There was never survey on people in community' opinions. The factory had not cooperated with either government departments or any local administrative organizations before the factory's establishment.

Method and management on environment from wood chopstick production process in community created by government departments, the factory itself and people in community are at low level. For example, there has been no control measure for factory's wood chopstick production process in order not to have an effect on health, society and economy of people in community. Besides, there has been no survey on people in community's opinions about impact caused by factory's operation. In addition, there was no advertisement or notification related to factory's establishment including a lack of joint conference between the factory, people in community and related local departments working in creating the understanding about factory's operation and planning the defensive plan preventing effects from operation of the factory with community and local departments. Up until now, affected communities nearby the factory are not satisfied with methods and management on environmental problem and effect from factory's wood chopstick production process.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved